

H1 - Foderkomponenter til vådfoder

For at vådfodringsanlægget kan blande og fodre rigtigt, skal komponenterne være indtastet korrekt og der skal vælges komponenter, som er egnede til vådfoder.

1. Korrekt indtastning af komponenter - FE og tørstof

- Komponenternes indhold af energi (FE) og tørstof skal indtastes i computeren. Foderenheder skal indtastes som "FE pr. kg vare" **eller** "FE pr. kg tørstof" for hver enkelt komponent.
- Indholdet af energi skal indtastes som FEsv, hvis det drejer sig om grise i vækst **eller** FEso, hvis det drejer sig om søer alene. Er der både søer og grise i vækst, skal FEsv vælges.

Se i [minimanualen afsnit 1](#), hvordan indtastninger foretages på dit anlæg.

2. Vælg komponenter, som er egnede til vådfoder

- Brug komponenter, der er egnede til vådfoder, f.eks. vådfoderfedt og vådfoderkridt.
- Fedt uden emulgator og groft foderkridt medfører propper, bundfældning og belægninger i rørstrengene.
- Hvis der anvendes komponenter, der suger meget væske og kvælder op, f.eks. roepiller, skal støbtiden øges, se H3 - Indtastning af grundindstillinger.
- Mere end 10 % havre af tørfoderdelen kan give problemer med udfodringen.
- Flydende komponenter som vand og valle skal opbevares i lukkede tanke.
- For håndtering af komponenter i øvrigt: se Manual til hjemmeblendermanagement.

Fedt skal tilsættes emulgator for at kunne opblandes i vand (glasset til venstre). Hvis der ikke er emulgator i fedtet, kan det ikke opblandes i vand (glasset til højre), og der dannes belægninger og propper i rørstrengene.

Vådfodersprog

Blanding/mix =

Recept

Råvare/fodermiddel =

Komponent

Komponent nr.	Tekst	Tørstof %	FE/ kg/ts	FE/ Kg.
1	VAND	0.0	0.00	0.00
2		0.0	0.00	0.00
3	S1+M+R	87.6	1.43	1.25
4	S1+M-R	87.6	1.43	1.25
5	S1 DIR	87.6	1.43	1.25
6	S2+M+R	83.7	1.28	1.07
7	S2+M-R	83.7	1.28	1.07
8	S2 DIR	83.7	1.28	1.07
9	S3+M+R	85.0	1.02	0.87
10	S3+M-R	85.0	1.02	0.87
11	S3 DIR	85.0	1.02	0.87
12	S4+M+R	85.8	1.29	1.11
13	S4+M-R	85.8	1.29	1.11
14	S4 DIR	85.8	1.29	1.11
15	S5+M+R	84.4	1.34	1.13

Rigtige data for komponenter er vigtige for en korrekt udfodring.

Forkert indtastning af komponenter vil medføre fejl i udfodningsmængde med risiko for, at grisene ikke trives.

Kommentarer til H1 - Foderkomponenter

1. Komponenternes indhold af FE (foderenheder) ligger til grund for fodercomputerens beregning af energiindholdet i det færdige vådfoder. I de fleste vådfodringsanlæg indtastes komponenternes energiindhold i "FE pr. kg foder". I ældre anlæg fra Big Dutchman kan energiindholdet kun indtastes i "FE pr. kg tørstof". I alle vådfodringsanlæg skal komponenternes indhold af tørstof indtastes. Når tørstofindholdet er indtastet for komponenterne, beregner computeren tørstofindholdet i den færdige blanding.

Få en udskrift med indholdet af FEsv eller FEso i de komponenter, du anvender, fra din rådgiver og indtast værdierne i vådfodercomputeren. Det har ingen betydning for blandingen, om der vælges FEsv eller FEso, men det har betydning for, hvor meget foder der udfodres.

Er energiindholdet indtastet forkert, udfodres der en forkert mængde foder.

Eksempel: Energiindholdet skal indtastes som "FE pr. kg vådfoder", men ved en fejl indtastes det som "FE pr. kg tørstof". Foderet er til slagtesvin og består af:

Blanderecept	FEsv pr. kg	FEsv pr. kg tørstof
7,9 % byg	1,04	1,22
15,8 % hvede	1,16	1,32
4,0 % sojaskrå	0,88	1,01
0,8 % mineraler	0,02	0,02
71,5 % vand	0,00	0,00
FEsv pr. kg vådfoder	0,30	(0,35) fejlberregning!

Energiindholdet i den færdige blanding beregnes i vådfodercomputeren til 0,35 FEsv pr. kg. I virkeligheden indeholder fodersuppen kun 0,30 FEsv pr. kg.

I en sti går der grise, som skal have 2,4 FEsv pr. gris pr. dag. På grund af fejlen ved indtastningen får de 2,1 FEsv pr. gris pr. dag. Grisene får altså for lidt foder og vokser derfor ikke optimalt.

2. Det er vigtigt, at der bruges komponenter, der er egnede til vådfoder for at undgå problemer med bundfældning og propper i rørstrengene. Det er især vigtigt at vælge fedt og kridt, som kan fordeles jævnt i vådfoderet. Foderfedt skal være flydende, når det tilsættes i blandetanken, og det skal være tilsat emulgator. Foderfedt uden emulgator samt koldt svinefedt og palmeolie (under 60-65 °C) klumper og danner propper i rørstrengene. Kridtet skal være fint formalet. Kridt er ikke vandopløseligt, og det skal opslæmmes i vådfoderet. Groft foderkridt bundfælder i tank og rørstreng og fordeles derved ujævnt til grisene ved udfodring.

Ved opbevaring af flydende komponenter, herunder vand, er der altid risiko for, at der kan komme vækst af uønskede bakterier. For at minimere denne risiko skal tankene være lukkede. Vand uden syre bør ikke opbevares ved en temperatur over 20 °C (i tanken), da det giver risiko for vækst af sygdomsfremkaldende bakterier. Valle er ofte tilsat myresyre for ellers dannes der hurtigt mælkesyre i vallen. Valle har derfor en bedre holdbarhed end rent vand, men holdbarheden af valle er ikke ubegrænset, så derfor bør valle leveres mindst én gang om ugen. Indholdet af næringsstoffer i valle varierer fra mejeri til mejeri. Vær derfor opmærksom på, at det er den rigtige valletype, der indgår i optimeringen.